

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie voor Defensie
T.a.v. mevrouw A. van Eck
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

BEHANDELD DOOR
L.C. van der Hulst
ONDERWERP
Reservistennota
ONS NUMMER
324200
UW BRIEF/E-MAIL DD
N.v.t.
BIJLAGE(N)
Geen
DATUM
23 februari 2016

Geachte mevrouw Van Eck,

1. Onder verwijzing naar uw brief d.d. 1 februari 2016, met betrekking tot het verzoek om een schriftelijke bijdrage ten behoeve van Rondetafelgesprek, Reservistennota delen wij u het volgende mede. Allereerst zeggen wij u dank voor de uitnodiging tot het meeschrijven voor het rondetafelgesprek van 10 maart 2016 en het algemeen overleg met de minister van Defensie over de reservistennota op 22 maart 2016. Wij, als ACOM, zijn u daar zeer erkentelijk voor.
2. Bij wijze van aanvang van onze bijdrage delen wij u mede, dat onze expertise wat betreft de bijzondere (rechts)positie van reservisten aangaande uw vraagstellingen zich niet weer laat geven in het door u aangegeven zeer korte bestek. Tevens dienen wij ons gezien de algemeenheid van uw vraagstellingen helaas te beperken tot de basisbeginselen en de basisproblematiek van het (nieuwe) reservistenbeleid.
3. *Algemeen:*

Het (nieuwe) reservistenbeleid zoals dat momenteel wordt voorgestaan kenmerkt zich door grotere aandacht voor reservisten, hun (gevraagde en toegenomen) inbreng in de Defensieorganisatie en (terechte) aandacht voor hun (rechts)positie. Aandacht voor de sociale zekerheid van reservisten is reeds geïnitieerd door middel van het rapport *Reserve-personeel en sociale zekerheid (rapport Pols)* dat is overhandigd door de korporaal der eerste klasse J.A. Pols aan de staatssecretaris van Defensie op 17 maart 2010. Nadien is de betreffende materie ook aangekaart in het Georganiseerd Overleg, waarover hieronder meer. Genoemd rapport is tevens besproken in diverse Kamerstukken¹.

De behandeling van dit rapport is (helaas) nog steeds onderwerp van discussie in het

¹ Kamerstuk 30 139 Nr. 137, vastgesteld 10 juli 2014, 33 763 Nr. 58 van 14 oktober 2014, personeelsrapportage van het ministerie van Defensie over 2014 behorend bij 34 000 X Nr. 100 van 2 juni 2015.

POSTADRES: POSTBUS 290
3830 AG LEUSDEN
BEZOEKADRES: LARIKSLAAN 1
TEL.: 033 4953020/FAX 033 4953005
E-MAIL: INFO@ACOM.NL
WEBSITE: WWW.ACOM.NL
WWW.ACOM-CARIB.NL

Georganiseerd Overleg te Den Haag. In dat kader moeten wij vaststellen dat er na bijna 6 jaar nog steeds geen sprake is van adequate implementatie en voldoende vooruitgang. Vanwege de toegenomen inzet van reservisten dienen zich in groot tempo nieuwe vraagstukken aan met betrekking tot de (rechts)positie van reservisten. De staande organisatie kan momenteel hierop geen bevredigend antwoord verstrekken. Aandacht en begrip voor alsmede onderkenning van de problematiek van de (rechts)positie van de reservisten is noodzakelijk. Daar dient een adequate behandeling op te volgen waarbij tevens groot belang dient te worden gehecht aan de communicatie en (eventuele) begeleiding van de populatie reservisten en in het bijzonder de reservisten die zijn geconfronteerd met een ongeval met dienstverband. In het algemeen ervaren wij Defensie als een organisatie die niet in staat is, voortkomend uit gebrek aan kennis en stroperigheid van de organisatie, om de gewenste ontwikkelingen in het nieuwe reservistenbeleid vorm te geven. Tevens brengen wij onder uw aandacht de problematiek van de werkgever in de burgermaatschappij. Die wordt geconfronteerd met vraagstukken waarop de staande organisatie geen antwoord kan geven.

4. *Beantwoording vraagstellingen:*

4.1 *Wat zijn de grootste pluspunten en knelpunten die reservisten ervaren in het huidige reservistenbeleid? Hoe zouden de knelpunten kunnen worden weggenomen?*

Pluspunten:

De reservist staat in het kader van het nieuw reservistenbeleid meer in de belangstelling, zowel in het algemeen alsook wat betreft de door hem geleverde bijdrage aan (vermeerderde) inzet binnen de Defensieorganisatie van hoog tot laag en alle krijgsmachtonderdelen betreffende. Ook in de maatschappij en politiek komt er meer belangstelling voor de (rechts)positie van de reservist.

Knelpunten:

Wederom noemen wij de stroperigheid van de organisatie. Tevens is hierbij van toepassing, de angst binnen het beroepspersoneel voor een verdringingseffect en daaruit voortvloeiend baanverlies. Als belangrijkste knelpunt willen wij tevens benoemen de (onvolkomenheden in de) rechtspositie van de reservist, de ontoereikende kennis van de huidige rechtspositie van de reservist en de communicatie vanuit de staande organisatie aangaande de (rechts) positie van de reservist.

4.2 *Wat zijn de gevolgen geweest van het tijdelijk stopzetten van oefeningen voor reservisten in 2015, bijvoorbeeld voor de motivatie van reservisten en voor hun geoefendheid en inzetgereedheid?*

Op de werkvloer wordt dienaangaande het volgende opgemerkt:

De geoefendheid en inzetgereedheid van het reservepersoneel is afgenomen. Het gewenste ambitieniveau kan niet verwezenlijkt worden en dient neerwaarts te worden bijgesteld. De (personele) gevolgen hieruit voortvloeiend zijn te kwalificeren als zorgwekkend. Hierdoor daalt tevens de motivatie van de betrokken reservist. Het ministerie van Defensie faalt bezien vanuit de eisen van goed werkgeverschap. Immers, gewekte verplichtingen en verwachtingen, gebaseerd op de afgegeven jaaroefenprogramma's, worden niet

POSTADRES: POSTBUS 290
3830 AG LEUSDEN
BEZOEKADRES: LARIKSLAAN 1
TEL.: 033 4953020/FAX 033 4953005
E-MAIL: INFO@ACOM.NL
WEBSITE: WWW.ACOM.NL
WWW.ACOM-CARIB.NL

nagekomen. Daardoor zijn de reeds aangevraagde verlofdagen bij de burgerwerkgever niet meer van toepassing met alle gevolgen van dien. Daarbij worden tevens door de reservisten van te voren ingecalculerde inkomsten misgelopen en is financiële compensatie niet altijd van toepassing. Dit staat haaks op het gegeven dat op het ministerie van Defensie, de 'tweede werkgever' van de betrokken reservisten, steeds meer op hen gerekend wordt. De militaire inkomsten worden door hen steeds meer meegenomen in het totale gezinsinkomen. Als gevolg hiervan is een trend waar te nemen van afnemend vertrouwen in de werkgever Defensie.

- 4.3 *Hoe ervaren de reservisten hun positie ten opzichte van beroepsmilitairen? Voelen zij zich gewaardeerd en wordt hun ervaring goed ingezet? Hoe is dit veranderd in de afgelopen jaren en welke stappen kunnen worden gezet om hier verbeteringen in door te voeren?*

Er wordt geconstateerd dat de reservist bijna overal evenzeer wordt gewaardeerd als een beroepscollega. Hierbij wordt wel geconstateerd dat de bedrijfscultuur van de Koninklijke Landmacht nog niet ten volle is afgestemd op reservisten. Dat uit zich soms in onbegrip en wantrouwen.

- 4.4 *Hoe kunnen volgens u de extra verkregen middelen het beste worden ingezet om het huidige beleid te verbeteren? Denkt u dat extra manschappen kunnen worden binnen gehaald, ondanks het langdurige selectietraject?*

De ingezette extra middelen worden in de reservistenwereld niet als zodanig waargenomen en ervaren. Ambitieniveaus dienen in vergelijking met andere jaren zelfs neerwaarts te worden bijgesteld.

- 4.5 *Wordt de flexibiliteit van reservisten voldoende benut of is er op dat punt verbetering mogelijk? Hoe ervaren reservisten de combinatie van een 'reguliere' baan met de rol die zij hebben binnen de krijgsmacht? Wat zijn de belangrijkste pijnpunten die zij hierbij tegenkomen? Hoe spant Defensie zich in om die pijnpunten weg te nemen?*

Wij zijn van oordeel, dat de flexibiliteit van reservisten momenteel onvoldoende benut wordt. De combinatie reservist en werknemer in de burgermaatschappij kan beter gestroomlijnd worden indien hiervoor de mogelijkheden worden onderzocht en (financiële) afspraken worden gemaakt tussen de burgerwerkgever en het ministerie van Defensie, met inbegrip van terugkeergaranties. Tevens is adequate communicatie van groot belang met betrekking tot de (rechts)positie van de reservist richting de burgerwerkgever. Het ministerie van Defensie dient hierin te voorzien. De ZZP'ers en zelfstandigen kennen meer mogelijkheden wat betreft hun flexibiliteit. Ook deze is echter niet onbegrenst in verband met de werkwijze van de staande organisatie alsmede hoe door die staande organisatie met het vorenstaande wordt omgegaan.

- 4.6 *Wat kan Nederland volgens u leren van andere landen als het gaat om beleid ten aanzien van reservisten?*

Momenteel is de eerste prioriteit de verwezenlijking van een adequate rechtspositie van de reservist binnen het stelsel van de Nederlandse wet- en regelgeving. Na de afronding van deze fase zou een onderzoek kunnen plaatsvinden naar de rechtspositie van de vrijwilligers betrokken in het veiligheidsdomein. Uiteraard dienen in dit onderzoek te worden meegenomen de specifieke verschillen in de uitoefening van de functie. Een onderzoek naar

POSTADRES: POSTBUS 290
3830 AG LEUSDEN
BEZOEKADRES: LARIKSLAAN 1
TEL.: 033 4953020/FAX 033 4953005
E-MAIL: INFO@ACOM.NL
WEBSITE: WWW.ACOM.NL
WWW.ACOM-CARIB.NL

het beleid in andere landen met reservisten achten wij momenteel niet aan de orde gezien de gekenschetste verschillen zoals verwoord in kamerstuk 34 300 X nr. 69 van 16 december 2015.

4.7 *Momenteel is het niet mogelijk om een gecombineerd militaire/civiel-lidmaatschap te hebben van een vakbond, wat is uw mening daarover?*

Deze vraagstelling is weinig relevant gezien de lage organisatiegraad binnen het reservistenbestand. Tevens is de combinatie militair/civiel lidmaatschap momenteel niet aan de orde gezien de afwijkende rechtspositionele vraagstukken van reservisten welke specifieke deskundigheid vereisen. Die is niet aanwezig bij burgervakbonden.

In vertrouwen u voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik,
Met vriendelijke groet,

L.C. van der Hulst
Algemeen Voorzitter

POSTADRES: POSTBUS 290
3830 AG LEUSDEN
BEZOEKADRES: LARIKSLAAN 1
TEL.: 033 4953020/FAX 033 4953005
E-MAIL: INFO@ACOM.NL
WEBSITE: WWW.ACOM.NL
WWW.ACOM-CARIB.NL